

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 6 oktober 2015*

”Begäran om förhandsavgörande — Civilrättsligt samarbete — Domstols behörighet och erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar — Förordning (EG) nr 2201/2003 — Litispendens — Artiklarna 16, 19.1 och 19.3 — Förfarande om hemskillnad i en medlemsstat och förfarande om äktenskapsskillnad i en annan medlemsstat — Behörighet för den domstol vid vilken talan först har väckts — Begreppet ’fastställd’ behörighet — Avslutande av det första förfarandet och inledande av ett nytt förfarande avseende äktenskapsskillnad i den första medlemsstaten — Följder — Tidsskillnad mellan medlemsstaterna — Verkan på förfarandet för väckande av talan vid domstolarna”

I mål C-489/14,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av High Court of Justice (England & Wales), Family Division (Förenade kungariket) genom beslut av den 31 oktober 2014, som inkom till domstolen den 4 november 2014, i målet

A

mot

B,

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Ilešič samt domarna A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas och C.G. Fernlund (referent),

generaladvokat: P. Cruz Villalón,

justitiesekreterare: handläggaren I. Illéssy,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 1 juni 2015,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- A, genom T. Amos, QC, och H. Clayton, barrister,
- Förenade kungarikets regering, genom M. Holt, i egenskap av ombud, biträdd av M. Gray, barrister,
- Europeiska kommissionen, genom M. Wilderspin, i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: engelska.

och efter att den 8 september 2015 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,
följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 19.1 och 19.3 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 (EGT L 338, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan A och B angående äktenskapsskillnad.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Förordning nr 2201/2003

- 3 I artikel 3.1 i förordning nr 2201/2003, under rubriken "Allmän behörighet", anges de tillämpliga bestämmelserna för domstols behörighet utifrån var någon av makarna eller båda makarna har hemvist, båda makarna är medborgare eller, när det gäller Förenade kungariket, båda makarna har "domicil".
- 4 Artikel 16 i förordningen har rubriken "Väckande av talan vid domstol". Där stadgas följande:
"Talan skall anses ha väckts vid en domstol
a) när stämningsansökan eller motsvarande handling har ingivits till domstolen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävs av honom för att få delgivningen med svaranden verkställd,
eller
b) om delgivning av handlingen skall äga rum innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivningen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävs av honom för att få handlingen ingiven till domstolen."
- 5 I förordningens artikel 19, med rubriken "Litispensens och mål som har samband med varandra" föreskrivs följande:
"1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap och målen gäller samma parter skall, till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig, den domstol vid vilken talan har väckts senare självant låta handläggningen av målet vila.
2. Om talan om föräldraansvar för ett barn, rörande samma sak, väcks vid domstolar i olika medlemsstater skall, till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig, den domstol vid vilken talan har väckts senare självant låta handläggningen av målet vila.

3. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig, skall den domstol vid vilken talan har väckts senare självmant avvisa talan till förmån för den domstolen.

I så fall har den part som har väckt den senare talan rätt att väcka sin talan vid den domstol där talan först har väckts.”

Förordning (EG) nr 44/2001

6 Rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1) upphävdes genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, s. 1).

7 I artikel 27 i förordning nr 44/2001, som ingår i avsnitt 9 i kapitel II i förordningen, med rubriken ”Litispensens och mål som har samband med varandra”, föreskrivs följande:

”1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, skall varje domstol utom den vid vilken talan först väckts självmant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

2. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, skall övriga domstolar självmant avvisa talan till förmån för den domstolen.”

Brysselkonventionen

8 Förordning nr 44/2001 ersatte, medlemsstaterna emellan, konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 299, 1972, s. 32; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 30) i dess lydelse enligt på varandra följande konventioner om nya medlemsstaters tillträde till denna konvention (nedan kallad Brysselkonventionen).

9 Artikel 21 i Brysselkonventionen återfinns i avsnitt 8, med rubriken ”Litispensens och mål som har samband med varandra”, i avdelning II i konventionen. I den artikeln föreskrivs följande:

”Om talan väcks vid domstolar i olika konventionsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, skall varje domstol utom den vid vilken talan först väckts självmant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, skall övriga domstolar självmant avvisa talan till förmån för den domstolen.”

Fransk rätt

10 I artikel 1111 i civilprocesslagen föreskrivs följande:

”När domstolen, efter att ha hört båda makarna angående frågan om äktenskapsskillnad, konstaterar att käranden vidhåller sitt yrkande ska domstolen meddela ett beslut om att antingen, i enlighet med artikel 252-2 i civillagen, hänvisa parterna till ett nytt förlikningsförsök eller omedelbart tillåta makarna att ansöka om äktenskapsskillnad.

I båda fallen kan domstolen förordna om samtliga eller vissa av de interimistiska åtgärder som föreskrivs i artiklarna 254–257 i civillagen.

När domstolen tillåter parterna att inge ansökan ska domstolen i sitt beslut erinra om de frister som föreskrivs i artikel 1113 i denna lag”.

11 Artikel 1113 i civilprocesslagen har följande lydelse:

”Under de tre månader som följer efter att beslutet meddelats kan endast den make som inlett förfarandet ansöka om äktenskapsskillnad.

Om makarna förlikts eller om ansökan inte ges in inom trettio månader från att beslutet meddelats upphör samtliga förordnanden i beslutet att gälla, däribland tillåtelsen att ge in ansökan.”

12 I artikel 1129 i civilprocesslagen föreskrivs att ”[f]örfaranden avseende hemskillnad omfattas av de bestämmelser som rör förfaranden om äktenskapsskillnad”.

Det nationella målet och tolkningsfrågorna

13 Parterna är franska medborgare. De ingick äktenskap i Frankrike den 27 februari 1997 efter att ha skrivit ett äktenskapsförord enligt fransk rätt om att deras egendom ska vara enskild. De flyttade till Förenade kungariket år 2000. De har tre barn. Ett tvillingpar föddes år 1999 och ett tredje barn föddes år 2001. Familjen bodde tillsammans i Förenade kungariket till juni 2010, då makarna separerade till följd av att B lämnat det gemensamma hemmet.

14 Den 30 mars 2011 väckte B talan om hemskillnad vid avdelningen för familjemål vid Tribunal de grande instance de Nanterre (Frankrike).

15 Som en reaktion på det förfarande som hennes make inlett gav A in en ansökan till Child Support Agency avseende underhåll för barnen som hon försörjer. Hon lämnade också in en ansökan om äktenskapsskillnad och en separat ansökan om underhållsstöd till domstol i Förenade kungariket den 24 maj 2011.

16 High Court of Justice (England & Wales), Family Division, avvisade emellertid, med A:s samtycke, ansökan om äktenskapsskillnad den 7 november 2012 på grundval av artikel 19 i förordning nr 2201/2003.

17 Den 15 december 2011 fastställde avdelningen för familjemål vid Tribunal de grande instance de Nanterre att makarna inte hade förlikts samt beslutade att frågorna rörande barnen, däribland yrkandena om underhållsstöd, skulle hanteras i Förenade kungariket, men att franska domstolar var behöriga att förordna om vissa interimistiska åtgärder. Domstolen tillerkände A underhållsbidrag på 5 000 euro per månad. Efter överklagande fastställdes dessa avgöranden av Cour d’appel de Versailles (Frankrike) den 22 november 2012.

18 Den hänskjutande domstolen har påpekat att förordnandena i beslutet om att parterna inte har förlikts upphörde att gälla den 16 juni 2014 vid midnatt, eftersom det inte getts in någon ansökan om äktenskapsskillnad inom 30 månader från att den franska domstolen meddelade beslutet.

19 Den 17 december 2012 ansökte B om äktenskapsskillnad vid fransk domstol. Emellertid avvisades hans talan den 11 juli 2013, eftersom ansökan inte kunde tas upp till prövning med anledning av att ett mål om hemskillnad pågick.

20 Den 13 juni 2014 lämnade A in en ny ansökan om äktenskapsskillnad vid domstol i Förenade kungariket. Den hänskjutande domstolen har påpekat att A utan framgång försökte se till att ansökan inte fick verkan förrän en minut efter midnatt den 17 juni 2014.

- 21 Klockan 8:20, fransk tid, den 17 juni 2014 gav B in en andra ansökan om äktenskapsskillnad vid fransk domstol. Den hänskjutande domstolen har påpekat att klockan då var 7:20 i Förenade kungariket och att det vid den tidpunkten inte var möjligt att ge in en ansökan vid domstol i Förenade kungariket.
- 22 Den 9 oktober 2014 begärde B att den hänskjutande domstolen skulle avskryva eller ogilla den ansökan som A gett in i Förenade kungariket med anledning av att det, otvetydigt och utan möjlighet till invändning, fastställts att fransk domstol är behörig, i den mening som avses i artikel 19.3 i förordning nr 2201/2003.
- 23 Den hänskjutande domstolen anser att B, genom att ansöka om äktenskapsskillnad vid fransk domstol, har försökt hindra A från att inleda ett mål om äktenskapsskillnad i Förenade kungariket. Han avstod från att återkalla sin ansökan om hemskillnad innan han ansökte om äktenskapsskillnad i Frankrike för att förhindra att A, under tiden mellan de två förfarandena hänförliga till dessa ansökningar, med verkan kunde ge in en ansökan om äktenskapsskillnad i Förenade kungariket och erhålla ett avgörande från en domstol i den medlemsstaten rörande samtliga frågor som har samband med äktenskapsskillnaden, bland annat frågor rörande makarnas egendom. Enligt den hänskjutande domstolen har B, i strid med unionslagstiftarens avsikt, genom sina processuella val missbrukat sina rättigheter enligt förordning nr 2201/2003.
- 24 Den hänskjutande domstolen har anfört att B i princip inte tagit några initiativ i förfarandet avseende hemskillnad. Under dessa omständigheter ställer sig därför den hänskjutande domstolen frågan huruvida det kan anses att behörigheten för fransk domstol "fastställts" i den mening som avses i artikel 19.1 och 19.3 i förordning nr 2201/2003.
- 25 Mot denna bakgrund beslutade High Court of Justice (England & Wales), Family Division att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:
- "1) Vad innebär "fastställts" i den mening som avses i artikel 19.1 och 19.3 i förordning nr 2201/2003 i en situation där
- a) sökanden i målet vid den domstol där talan först har väckts (nedan kallat det första målet) praktiskt taget inte tar några initiativ i det första målet utöver det första mötet vid domstolen, och i synnerhet inte lämnar in någon framställning inom tidsfristen vid vilken ansökan förfaller, vilket resulterar i att det första målet förfaller utan att avgöras genom att tidsfristen löper ut i enlighet med inhemsk (fransk) rätt i det första målet, det vill säga 30 månader efter det första inledande mötet,
 - b) det första målet förfaller enligt ovan väldigt kort tid (3 dagar) efter det att målet vid den andra domstolen där talan har väckts (nedan kallat det andra målet) inleds i England, med resultatet att det varken finns någon dom i Frankrike eller någon risk för oförenliga domar mellan det första målet och det andra målet, och
 - c) sökanden i det första målet, efter det att det första målet förfallit, på grund av Förenade kungarikets tidszon alltid skulle kunna väcka talan om äktenskapsskillnad i Frankrike innan sökanden (i det andra målet) skulle kunna väcka talan om äktenskapsskillnad i England?
- 2) I synnerhet, innebär "fastställts" att sökanden i det första målet är tvungen att med omsorg och skyndsamhet ta initiativ i det första målet för att nå en lösning av tvisten (oavsett om det sker genom domstol eller genom en överenskommelse), eller är sökanden i det första målet, genom att den domstol vederbörande valt en gång har tillförsäkrats behörighet enligt artiklarna 3 och 19.1 [i förordning nr 2201/2003], fri att över huvud taget inte ta några initiativ av betydelse mot en lösning av det första målet och därmed fri att tillförsäkra sig ett avbrott i det andra målet och ett dödläge för tvisten i dess helhet?"

Prövning av tolkningsfrågorna

- 26 Den hänskjutande domstolen har ställt tolkningsfrågorna, som ska prövas i ett sammanhang, för att få klarhet i huruvida artikel 19.1 och 19.3 i förordning nr 2201/2003 – när det gäller förfaranden avseende hemskillnad och äktenskapsskillnad mellan samma parter vid domstolar i två medlemsstater – ska tolkas så, att i en situation såsom den i det nationella målet, där förfarandet vid den domstol där talan först har väckts i den första medlemsstaten avslutats efter det att talan väckts vid den andra domstolen i den andra medlemsstaten, ska behörigheten för den domstol vid vilken talan först har väckts inte anses ha fastställts. Den hänskjutande domstolen önskar i synnerhet få klarhet i huruvida det för svaret på den frågan har betydelse att det första förfarandet avslutades mycket kort tid innan ett tredje förfarande inleddes vid en domstol i den första medlemsstaten, hur sökanden agerat i det första förfarandet (bland annat hans bristande omsorg) och att det föreligger en tidsskillnad mellan de berörda medlemsstaterna, vilken gör att det är möjligt att väcka talan vid domstol i den första medlemsstaten innan det är möjligt att väcka talan vid domstol i den andra medlemsstaten.
- 27 Domstolen konstaterar inledningsvis att ordalydelsen i artikel 19 i förordning nr 2201/2003 liknar den i artikel 27 i förordning nr 44/2001 – vilken ersatt artikel 21 i Brysselkonventionen – och föreskriver ett tillvägagångssätt som liknar det som föreskrivs i de två sistnämnda artiklarna för att behandla fall av litispens. Det finns således skäl att beakta de överväganden som domstolen har gjort rörande de två sistnämnda artiklarna.
- 28 I detta hänseende erinrar domstolen om att i likhet med artikel 27 i förordning nr 44/2001 och artikel 21 i Brysselkonventionen ska uttrycket ”fastställts att [domstolen] är behörig” i artikel 19 i förordning nr 2201/2003 tolkas självständigt och med hänsyn tagen till systematiken och syftet med den rättsakt den ingår i (se, för ett liknande resonemang, dom Shearson Lehman Hutton, C-89/91, EU:C:1993:15, punkt 13, samt dom Cartier parfums-lunettes och Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, punkt 32).
- 29 När det gäller syftet med reglerna om litispens i artikel 19 i förordning nr 2201/2003 erinrar domstolen om att dessa regler har till syfte att hindra att parallella förfaranden handläggs samtidigt vid olika medlemsstaters domstolar och eventuellt resulterar i motstridiga avgöranden (se dom Purrucker, C-296/10, EU:C:2010:665, punkt 64). Därför har unionslagstiftaren sökt upprätta klara och effektiva regler för att avgöra frågor om litispens (se, analogt, när det gäller förordning nr 44/2001, dom Cartier parfums-lunettes och Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, punkt 40).
- 30 Såsom framgår av uttrycken ”den domstol vid vilken talan först har väckts” och ”den domstol vid vilken talan har väckts senare” i artikel 19.1 och 19.3 i förordning nr 2201/2003 grundar sig regeln på i vilken kronologisk ordning talan har väckts vid domstolarna.
- 31 För att fastställa den tidpunkt vid vilken talan anses ha väckts vid en domstol, och därigenom fastställa vid vilken domstol talan först har väckts, ska domstolen beakta artikel 16 i förordningen, vilken har rubriken ”Väckande av talan vid domstol”.
- 32 Enligt artikel 16 ska talan anses ha väckts vid en domstol – beroende på vad som föreskrivs i nationell rätt – antingen när stämningsansökan eller motsvarande handling har ingetts till domstolen, eller, om delgivning av handlingen ska äga rum innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivningen. Talan anses emellertid ha väckts vid domstolen endast om sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävs av honom för att, i det första fallet, få delgivningen med svaranden verkställd eller, i det andra fallet, för att få handlingen ingiven till domstolen.

- 33 När det gäller fastställandet av huruvida det föreligger ett fall av litispændens framgår det av artikel 19.1 i förordning nr 2201/2003 att det – till skillnad från vad som gäller enligt artikel 27.1 i förordning nr 44/2001, vilken är tillämplig på privaträttens område – inte krävs att talan vid domstolarna i olika medlemsstater rör samma sak. Såsom generaladvokaten påpekade i punkt 76 i sitt förslag till avgörande är det visserligen av betydelse att båda förfarandena rör samma parter, men förfarandena kan röra olika saker, förutsatt att de avser hemskillnad, äktenskapsskillnad eller annullering av äktenskap. Denna tolkning vinner stöd av en jämförelse mellan artikel 19.1 och 19.2 i förordning nr 2201/2003. Av denna jämförelse framgår att det endast är med avseende på tillämpningen av artikel 19.2, vilken rör talan om föräldransvar, som det krävs att båda fallen av talan rör samma sak. Det kan följaktligen föreligga ett fall av litispændens när det, såsom i den tvist som är i fråga i det nationella målet, vid två domstolar i olika medlemsstater väckts en talan om hemskillnad respektive en talan om äktenskapsskillnad eller när båda avser äktenskapsskillnad.
- 34 Under sådana förhållanden och för det fall parterna är desamma ska den domstol vid vilken talan har väckts senare, enligt artikel 19.1 i förordning nr 2201/2003, självmant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig. I detta hänseende ska den tolkning som domstolen har gjort av artikel 27 i förordning nr 44/2001 också anses gälla för artikel 19.1 i förordning nr 2201/2003. För att det ska anses fastställt att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, i den mening som avses i artikel 19.1 i förordning nr 2201/2003, räcker det således att den domstolen inte ex officio förklarar sig obehörig och att ingen av parterna invänt mot rättens behörighet före eller senast vid den tidpunkt då det gjorts ett ställningstagande som enligt nationell rätt är att betrakta som det första svaromålet vid den domstolen (se, analogt, dom Cartier parfums-lunettes och Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, punkt 44).
- 35 När denna behörighet har fastställts mot bakgrund av bestämmelserna i artikel 3 i förordning nr 2201/2003 ska den domstol vid vilken talan har väckts senare självmant avvisa talan till förmån för den domstol vid vilken talan först har väckts, i enlighet med artikel 19.3 i den förordningen.
- 36 I förevarande fall framgår det av beslutet, i vilket det konstateras att parterna inte förlikts, som meddelades den 15 december 2011 av avdelningen för familjemål vid Tribunal de grande instance de Nanterre i det första målet – det vill säga målet om hemskillnad, vilket inleddes av B den 30 mars 2011 – att varken denna domstols behörighet eller det sätt på vilket målet inleddes där ifrågasatts.
- 37 För att det ska anses föreligga ett fall av litispændens krävs det emellertid att de förfaranden som inlemts mellan samma parter och som rör yrkanden om äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap pågår samtidigt vid domstolar i olika medlemsstater. När två förfaranden har inlemts vid domstolar i olika medlemsstater försvinner, för det fall ett av målen avskrivs, risken för motstridiga avgöranden och därigenom fallet av litispændens i den mening som avses i artikel 19 i förordning nr 2201/2003. Av detta följer att även om det under det första förfarandet fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig föreligger det inte längre litispændens och följaktligen anses inte denna behörighet fastställd.
- 38 Så är fallet efter det att målet avskrivits vid den domstol vid vilken talan först väcktes. Den domstol vid vilken talan väckts senare anses i ett sådant fall, vid dagen för avskrivningen, bli den domstol vid vilken talan först har väckts.
- 39 Det nationella målet tycks avse en sådan situation.
- 40 En talan om hemskillnad hade nämligen redan väckts vid avdelningen för familjemål vid Tribunal de grande instance de Nanterre när det den 13 juni 2014 vid domstol i Förenade kungariket väcktes en talan om äktenskapsskillnad, vilken ledde till att det förelåg litispændens till den 16 juni 2014 vid midnatt. Efter denna tidpunkt, det vill säga den 17 juni klockan 00.00 – när förfarandet vid fransk

domstol, vid vilken talan först väckts, avslutades till följd av att förordnandena i beslutet i vilket fastställdes att parterna inte hade förlikts upphörde att gälla – blev domstolen i Förenade kungariket, vid vilken talan väckts den 13 juni 2014, den enda domstolen vid vilken det pågick ett förfarande inom något av de områden som avses i artikel 19.1 i förordning nr 2201/2003. Väckandet av talan om äktenskapsskillnad vid fransk domstol den 17 juni 2014 skedde efter det att talan väcktes vid domstolen i Förenade kungariket. Mot bakgrund av de kronologiska bestämmelserna i förordningen konstaterar domstolen att detta händelseförlopp ledde till att domstolen i Förenade kungariket blev den domstol vid vilken talan först väckts, förutsatt att talan väcktes i överensstämmelse med bestämmelserna i artikel 16 i förordningen.

- 41 Domstolen påpekar att den omständigheten att det när talan väcktes vid domstol i Förenade kungariket, den 13 juni 2014, pågick ett annat förfarande vid en fransk domstol inte på något sätt hindrade att talan kunde väckas vid domstol i Förenade kungariket med giltighet mot bakgrund av bestämmelserna i artikel 16 i förordningen.
- 42 I en situation såsom den som beskrivits i punkt 40 i denna dom, när förfarandet om hemskillnad vid fransk domstol avslutats genom att lagstadgade frister löpt ut, är följaktligen kriterierna för litispensens inte längre uppfyllda från den dag då förfarandet avslutades och behörigheten för den domstolen kan därför inte längre anses fastställd.
- 43 Av det ovan anförda följer att sökandens agerande i det första förfarandet, bland annat hans eventuellt bristande omsorg, saknar betydelse vid fastställandet av huruvida behörigheten är fastställd för den domstol vid vilken talan först väcktes.
- 44 När det gäller tidsskillnaden mellan de berörda medlemsstaterna, vilken gör det möjligt att väcka talan i Frankrike innan det kan göras i Förenade kungariket och kan missgynna vissa sökanden, såsom A, påpekar domstolen – utöver den omständigheten att tidsskillnaden inte tycks utgöra en nackdel för en sökande såsom den i det nationella målet – att den i vart fall inte kan hindra tillämpningen av bestämmelserna om litispensens i artikel 19 i förordning nr 2201/2003, vilka, jämförda med artikel 16 i förordningen, grundar sig på en kronologisk prioritet.
- 45 Mot bakgrund av det ovan anförda ska tolkningsfrågorna besvaras på följande sätt. När det gäller förfaranden avseende hemskillnad och äktenskapsskillnad mellan samma parter vid domstolar i två medlemsstater, ska artikel 19.1 och 19.3 i förordning nr 2201/2003 tolkas så, att i en situation såsom den i det nationella målet – där förfarandet vid den domstol där talan först har väckts i den första medlemsstaten avslutats efter det att talan väckts vid den andra domstolen i den andra medlemsstaten – är kriterierna för litispensens inte längre uppfyllda och följaktligen ska behörigheten för den domstol vid vilken talan först har väckts inte anses ha fastställts.
- 46 Den omständigheten att det första förfarandet avslutades mycket kort tid innan ett tredje förfarande inleddes vid en domstol i den första medlemsstaten saknar betydelse.
- 47 Hur sökanden agerat i det första förfarandet, bland annat hans bristande omsorg, och att det föreligger en tidsskillnad mellan de berörda medlemsstaterna, vilken gör att det är möjligt att väcka talan vid domstol i den första medlemsstaten innan det är möjligt att väcka talan vid domstol i den andra medlemsstaten, saknar också betydelse.

Rättegångskostnader

- 48 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

När det gäller förfaranden avseende hemskillnad och äktenskapsskillnad mellan samma parter vid domstolar i två medlemsstater, ska artikel 19.1 och 19.3 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 tolkas så, att i en situation såsom den i det nationella målet – där förfarandet vid den domstol där talan först har väckts i den första medlemsstaten avslutats efter det att talan väckts vid den andra domstolen i den andra medlemsstaten – är kriterierna för litispensens inte längre uppfyllda och följaktligen ska behörigheten för den domstol vid vilken talan först har väckts inte anses ha fastställts.

Underskrifter